

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Verum hoc de vere viduis intelligendum est, quæ in Deo sperant, desolatae & irreprehensibiles sunt: cæteræ viventes mortuæ sunt, 1. Tim. 5. v. 7. Nec patrocinium Dei ipsis sperandum, Deus enim non est Deus mortuorum, sed viventium, Matth. 22. v. 32.

Hic probent se vidua, quomodo hactenus in statu suo se gesserint, & adhuc gerant, an in eo bonam conscientiam servare, deque auxilio Christi certi esse possint?

Vidua in hodierno Evangelio, sine dubio pia Matrona fuit, secus enim Christus misericordia ejus affectus non fuisset: neque tot pii homines exequias filii ejus præsentia sua decorassent. Ideoque in eam omnes Christianæ matronæ, velut in speculum intueri debent, ut ad ejusdem exemplum, viduatam ita ducant, sicut verbo Dei consentaneum, sibi ipsis vero laudabile est.

Exempla in sacris sunt *Ruth*, Ruth. 3. v. 10, 11. *Judith*, 8. v. 8. *Hanna*, Luc. 2. vers. 37. Quæ proinde viduæ adhuc hodie vestigijs harum insistent, eas non relinquet Christus orphanas, Joh. 14. v. 18. sed vult judex earum esse, Psal. 68. v. 6. & causam earundem contra omnes offendentes illas, agere, Prov. 23. v. 11.

Sed tales viduæ raræ sunt: plures reperiuntur, quæ otiosæ discunt circumire domos, non solum autem otiosæ, sed & verbosæ & curiosæ loquentes, quæ non oportet, ut à Paulo describuntur, 1. Timoth. 5. vers. 13. hæ Christo minus placeant. Ideoque sæpe mirabiliter puniuntur, ut famæ honestioris naufragium faciant, & licet ad secunda vota transeant, tamen ex justo Dei judicio hoc ideo fit, ut prior maritus vindicetur. Sic verum fit Salomonis istud: Malum est, malum

est, dicit possessor, & cum recesserit, laudatur, Prov. 20. v. 14.

Matronæ igitur honestæ caveant, ne famæ suæ labeculam adspargant, & ante omnia id operam dent, ut Christum sibi amicum retineant, is omnem mœrorem profligare poterit, quod & promisit, Psal. 55. v. 23.

De Secundo.

Accedemus nunc ad alteram partem, *ἡ ἀποστολική*, sive notitiam Christi consideraturi. Hic nobis commendatur in præsentem Evangelio:

I. Tanquam opportunus auxiliator. Hoc luculento exemplo hic probat.

Adolescens Nainiticus sine dubio dies aliquot ægrotavit, ibi Christus accedere, eumque sanitati restituere potuisset. Sed id non fecit. Cum moreretur jam, etiam ex judicio nostro commodior advenisset, dum corpus adhuc calore præditum nondum rigeret: sed non venit, donec funus porta civitatis efferretur. Interim tamen non nimis sero, sed justo tempore advenit, & auxilium exhibuit, ut populus in admirationem raptus, cum gaudio exclamaverit: Propheta magnus surrexit in nobis, & Deus visitavit plebem suam.

Solacium hinc cape, mi Christiane! quando afflictio tua indies augetur, & nusquam auxilium apparet, ut causam habeas Jeremiæ verbis querendi: Quare factus est dolor meus perpetuus? Jer. 15. v. 18. Dominus in tempore veniens veniet & non tardabit, Hab. 2. v. 3. Quia non repellent in sempiternum Dominus, Thren. 3. vers. 31. Non vero patitur sibi præscribi tempus, sed quando omnia desperata videntur, in inundatione

prætereunte; consummationē faciet loci eius, Nahum. 1. v. 8. Ideo vocatur, Adjutor in opportunitatibus, Psal. 98. v. 10.

Cum Moses *Israelitas* ex *Aegypto* eduxisset, ad mare rubrum quasi inter sacrum & saxum illi stabant, coram se mare cementes, pone se Pharaonem cum exercitu adventurientem metuentes: Verum divisit Deus mare, ut illi sicco pede pertransirent, Pharaō vero cum exercitu suo in eodem suffocaretur, Exod. 14. v. 25. seqq.

Pari modo Deus *Assam Regem* ex angustiis suis liberavit, 2. Chron. 14. v. 9. seqq. Et *Hiskiam* à metu *Scannacherib*, Esa. 37. v. 29.

Sic *tempus desperationis, tempus salutis*, ideoque animum non abiciamus: sed in omnibus calamitatibus potenti huic Domino confidamus: Mutatio enim dexteræ Excelsi, Psal. 77. 11. Viæ ejus paratæ sunt, Judith. 9. v. 5.

II. *Tanquam optimus consolator*. Hic audimus, quod in æstissimam hanc viduam perhumaniter alloquatur, quando mors filii lacrymas ei exprimit, ut dicat: Noli flere!

Nos quoque solatio ejusmodi indigemus, mundus enim nihil aliud est, quam vallis lacrymarum, Psal. 80. v. 6. ubi super flumina tribulationum sedemus, & flemus, Psal. 137. v. 1. Et quemadmodum *Gelimer*, *Sclavorum Rex*, à *Bellisario Imperatoris Justiniani Duce*, in angustias redactus & obsessus, ut quomodo se liberaret nesciret, ad amicum quendam literas exaravit, ut sibi panem, spongiam & lyram mitteret: panem, ut famem sedaret; spongiam, ut lacrymas abstergeret, & lyram, ut animi dolorem propelleret: sic & nos imprimis spongia indigemus, ut lacrymas abstergamus,

quas quotidie profundere tenemur, in hac lacrymarum valle. In flagella enim parati sumus Psal. 38, 18. Et homo nascitur ad laborem, ut avis ad volatum, Job. 5. 7.

Sed Christus adhuc vivit, & veluti viduam hanc affatus est: Noli flere: sic adhuc hodie omnes, qui cruce premuntur, efficaci consolatione erigit, ne desperemus, sed fidentes simus in Deo, qui suscitavit mortuos, 2. Cor. 1. v. 9.

Confidite igitur *Christiani Parentes!* quando per mortē liberis privamini, velut *Hiob*, c. 1. v. 19. Christus solatio vobis dicit: Nolite flere, in requie enim requiescēt, Sir. 18. v. 24. Iam novistis, quod in refrigerio sunt, ubi nec malitia intellectum eorum mutare, nec fictio animam eorum decipere valet, Sap. 4. v. 11. Die novissimo recuperabitis eosdem, non infirmos aut mortuos: sed in corporibus glorificatis, fulgentes ut Sol in regno patris eorum, Matth. 13. v. 43. Dan. 12. v. 3.

Confidite, *derelicta vidua!* quæ per mortem conjugibus vestris privata est! Christus & vos alloquitur: Nolite flere! quia saltem præmissi sunt, quos vos suotempore sequamini. Interea Dominus maritus vester erit, Esa. 54. v. 5. facietque vobis iudicium, Deut. 10. v. 18. Custodit enim advenas, pupillam, & viduam, Psal. 146. v. 9.

Confidite, *pupilli & orphani!* qui in hoc mundo omnium prædæ & direptioni expositi estis, Esa. 10. v. 2. Audite Jesum dicentem: Nolite flere! Propterea in patientiâ custodite animas vestras, Luc. 21. v. 19. dicentes cum Davide: Pater & mater mea dereliquerunt me; Dominus autem assumpsit me, Psal. 27. vers. 10.

Omnes in universum afflicti & erumosi
Con-

Confidite ! qui hoc in mundo panela-
crymarum cibamini, & lacrymis copiose
potamini, Psal. 80. v. 6. Jesus amice vos
affatur: Nolite flere! usque ad senectam,
& usque ad canos ego vos portabo, Ef. 46.

Hæc fiducia vestra sit, Dilecti! Memen-
tote, Deum fidelem esse, qui non patietur
vos tentari supra id, quod potestis, 1. Cor.
10. v. 13. Quoniam ira momentum, Psal.
30. v. 6. Hæc sunt vicissitudines, quibus De-
us fideles suos mirificat, dum introducat
eos in cœlestem Hierosolymã, ubi conso-
labitur eosdem ut mater, Esa. 66. v. 13. Et
omnem lacrymam absterget ab oculis eor-
um, Apoc. 7. v. ult.

III. *Tanquam Triumphator.* Hujus hic
præclarum habemus exemplum, ubi fit
occursus vite & mortis, dum ex urbe Nain
mortuus effertur, illo ipso momento, quo
Dominus eam ingressurus est: Ideo oppo-
nit se ei, & duello configit, tanquam Do-
minus, habens claves mortis & inferni,
Apoc. 1. v. 18. De quo Ecclesia:

Cum morte vita certans,

Mirum duellum gessit:

At vita palmam portans,

Mortis furorem pressit.

Scriptum nunciavit,

Ut nex necem voravit,

Mors in jocum nunc cessit.

Es war ein wunderlicher Krieg/

Da Tod und Leben ringen.

Das Leben hic behielt den Sieg/

Es hat den Tod verschlungen.

Die Schrift hat verkündet das/

Wie ein Tod den andern fraß/

Ein Spott aus dem Tod ist worden.

Dam enim modo loculum tetigit, &
defuncto dixit: Adolescens, dico tibi
surge, ex templo resedit, qui erat mor-

tuus, & cœpit loqui, & dedit illum matri
suz.

Diabolus est præpotens spiritus & Prin-
ceps hujus mudi, Eph. 6. v. 12. sed tanta po-
tentia non pollet, ut de mortuum in vitam
revocare possit. Quod enim per Pytho-
nissam in Endor, cum Samuele peregit, præ-
stigia tantum fuerunt, 1. Sam. 28. v. 13. A-
nimæ justorum in manu Dei sunt, Sap. 3. 1.
in eos nullam potestatem habet diabolus,
non rapiet eas quisquam de manu mea, ait
Servator, Joh. 10. v. 29.

Quando proinde diabolus personas du-
dum defunctorum repræsentat, non arbi-
trandum est, quod defuncti ipsi id sint: sed
diabolus hoc ipso hominibus superstitionis
glaucoma objicit, ut superstitionem eorum
confirmet, & sic in errore retineat.

Sed cum Christo nullæ præstigiæ fue-
runt: Verum quicquid fecit in diebus car-
nis suæ, mortuos resuscitando, & alia mira-
cula patrando, id omne vere ita factum est.
Propterea vocatur Dux vitæ, Act. 3. v. 14.
qui deo in mundum venit, ut destrueret
eum, qui habebat mortis imperium, i. e.
diabolum, & liberaret eos, qui timore mor-
tis per totam vitam obnoxii erant servituti,
Heb. 2. v. 14. 15.

Die novissimo tumulos nostros aperiet,
nosq; populum suum ex iis educet, Ez. 37.
v. 12. Venit enim hora, in qua omnes, qui in
monumentis sunt, &c. Joh. 5. v. 28. 29.

Dicant igitur Sadducæi, dicant Epicuræi,
quicquid velint: Tu vera fide amplecte-
re Servatorem tuum, qui juvenem Nai-
niticum resuscitavit: hinc neque te sepul-
chro relinquet: sed die ultimo cum Ma-
jestate reducet, transfiguraturus corpus
humilitatis tuæ, configuratum corpori
claritatis suæ, secundum operationem

virtu-

Virtutis lux, qua etiam potest sibi subjicere omnia, Phil. 3. vers. ult. Huic itaque mane & vesperi te commenda, devote orans:

Cateru Servator, angelos jube *fac angelicam*
in sinum Ut spiritum in sinum Abraham, *Abraham aiam*
Sum moros gone mortis portent: *portare,*
in lectulo Ut ossa dormitorio *corpuseulum*
Ad diem Ad dente nullo incommodo usq; novissimū
Suavisimū Magnum ad diem dormitent. *cubare:*
Emorte Tum morte me resuscita, *tunc me suscita*
ut hoc tell Ut clara cernant lumina, *cernant lumina*
Cum plaudis In gaudio, benigne te *Fili Domini*
Mi Soler Servator, & fons gratiæ, *ae Patrone*
Redemptor Tu pronus aures applica, *mi, exaudi me,*
Aeternum Laudabo te per secula. *celebrabo te.*

Ach Herr laß dein lieb Engelein
 Am letzten End die Seele mein
 In Abrahams Schoos tragen.
 Den Leib in seinem Schlafkammerlein!

Gar sanft ohn einge Quaal und Pein
 Ruhn biß am Jüngsten Tage.
 Allsdenn vom Tod erwecke mich!
 Daß meine Augen sehen dich.
 In aller Freud O Gottes Sohn!
 Mein Heyland und Genaden
 Ehron!
 Herr Jesu Christ/erhöre mich/
 Ich wil dich preisen ewiglich.

Dominica XVII. post Trinitatis.

Evangeliū Luc. 14. v. 1. --- 11.

EXORDIUM.

Vidit olim Nebucadnezar per somnium statuam magnam & splendidam valde, cujus caput ex auro optimo erat, at pedum quædam pars erat ferrea, quædam autem fictilis. Postremo abscissus est lapis de monte sine manibus: & percussit statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuit eos. Dan. 2. v. 31. & seqq.

Quid Deus per hanc statuam Nebucadnezari significare voluerit, id Daniel dicto loco pluribus exposuit: nimirum quatuor Monarchias & Imperia mundi, quomodo per ultimum Christi adventum, plane minuenda & desitura sint. Sed juxta illam significationem etiam delineatio esse

potest hypocritarum, qui mera verba aurea fundunt, dicentes: comede & bibe, quorum mens non est tecum, Prov. 23. v. 7. sed in felle amaritudinis, & obligatione iniquitatis, ut de Simone mago dicitur, Act. 8. v. 23. potant enim proximum suum, & inebriant, ut videant nuditatem ejus, Habac. 2. v. 15. Ideoque pedes eorum observandi sunt, quorum pars quædam ferrea, quædam autem fictilis est, & apparebit, facta cum verbis non consentire: sed sunt homines *δι' ὄψεως*, & monstra hominum, qui quasi geminum cor habent, & duplicem animum Jac. 1. v. 8. altero bonum, altero malum meditantur. Idcirco ratione illorum nos commonet Salomo, ut caveamus ab ipsis, quan-